

DE WAARHEID OVER HET LIEGEN

Benedict Wells bij Meulenhoff:

Het einde van de eenzaamheid

Becks laatste zomer

Op het geniale af

Hard land

Dromer

De waarheid over het liegen

meulenhoff.nl

Benedict Wells

De waarheid over het liegen

VERHALEN

Vertaald door
Gerda Baardman

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9690-4

ISBN 978-94-023-2018-3 (e-book)

ISBN 978-90-528-6616-1 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Die Wahrheit über das Lügen*

Omslagontwerp: Zeno

Omslagbeeld: © Bridgeman Images

Auteursfoto: © Lukas Maeder/13PHOTO

Typografie binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 2018 by Diogenes Verlag AG, Zürich. All rights reserved.

© 2023 Nederlandse vertaling Gerda Baardman en

Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Susan

'De mens is een genie als hij droomt.'

Akira Kurosawa

Inhoud

De wandeltocht	11
Het internaat	31
<i>Herinneringen</i>	
De muze	41
Pingpong	63
Richard	83
Boekennacht	93
De filmserie	107
<i>Of: de waarheid over het liegen</i>	
De vlieg	167
Het ontstaan van de angst	181
Honderdduizend	195
Dankwoord	215

De wandeltocht

(2018)

Het was zo'n nazomerdag – blauwe lucht, zachte, melkachtige nevel – waarop je overmoedig wordt en een gevoel van tijdloosheid krijgt, alsof de naderende herfst nog ver weg is.

Henry M. zat in de tuin van het vakantiehuisje dat hij had gekocht om de stress van de stad te ontvluchten. Daar kwam natuurlijk zelden veel van terecht, want ook nu zat hij rechtop in zijn ligstoel met een collega te bellen. Zijn stem dreunde door het tuintje, zijn overhemd met korte mouwen stond open en hij had een glas in zijn hand.

Nadat hij had opgehangen, nam hij een slok en keek tevreden naar de berg aan de voet waarvan het vakantiehuis lag. De deal met Zurbriggen was bijna rond en dan had zijn bedrijf een van de opmerkelijkste fusies van de laatste tijd tot stand gebracht.

Henry leunde achterover. Hij ging verder in het korte verhaal van John Cheever dat hij aan het lezen was, maar werd al snel afgeleid door de vrolijke stemmen achter het huis. Uiteindelijk legde hij zijn boek weg en ging kijken: zijn dochter Mia veerde met een artistieke

sprong het zwembad in en zijn vrouw moest haar een cijfer geven.

‘En dan nu een salto met schroef.’ Ze nam een aanloop, sprong krachtig af, haalde niet eens een halve salto en petste na haar draai plat op haar rug in het water. Opgewonden draaide ze zich om naar haar moeder. ‘En?’

‘Een negen!’ zei zijn vrouw.

Mia trok een sip gezicht. ‘Mam, je bent veel te lief. Dat was hoogstens een vijf. Je moet wel streng zijn, hoor.’

Henry glimlachte. Hij nam weer een slok en keek naar zijn vrouw, die badend in het milde ochtendlicht op de rand van het zwembad stond. Ze was onderwijzeres en had de laatste tijd last van stress. De zon en de hoogte deden haar goed, ze zag er verkwikt, bijna bloeiend uit. Ze was een jaar ouder dan hij en hij dacht geamuseerd terug aan hun verlegenheid bij hun eerste ontmoeting.

Hij sloeg een arm om haar middel en ze keken samen naar de volgende sprong van hun dochter. Nu moest hij ook een cijfer geven; hij gaf zijn dochter een zeven, zijn vrouw weer een negen.

‘We gaan straks barbecueën.’ Ze pakte zijn hand. ‘Doe je mee?’

Henry had wel zin om de dag met zijn gezin door te brengen, maar hij dacht ook aan de berg. Ondanks zijn wandelpassie was hij deze keer nog niet boven ge-

weest, en bovendien, hoelang duurde dat nu helemaal... twee, drie uur? Een zonnestraal liet zijn glas flonkeren en door de bijna afgeronde deal werd zijn dandrang aangewakkerd. Een aangenaam vooruitzicht: straks in de herberg bij de top een koel glas bier bij wijze van beloning.

‘Ik wilde eerst nog een wandelingetje maken.’

‘Goed.’ Zijn vrouw knikte alsof ze niets anders had verwacht.

Die rusteloosheid, die behoefte aan een vrijheid die hij vaak alleen in zijn werk of in het alleen-zijn vond, was altijd zijn zwakte geweest. Hij had gedacht dat het huwelijk hem rust zou brengen, en later dat de kinderen hem zouden veranderen, maar nog steeds zag hij zichzelf graag als de flaneur die lichtvoetig tussen gezin, werk en vriendschappen heen en weer fladderde, vaak een tijdje ergens bleef, maar nooit lang, omdat hij zelf zo op zijn onafhankelijkheid gesteld was. Zijn grote geluk was zijn vrouw, die hem altijd begreep en aan het eind van de dag op hem zat te wachten als hij van kantoor of na een reis thuiskwam.

Ze gaf hem een zoen. ‘Maar neem een jasje mee, straks gaat het misschien regenen. En denk eraan, we willen op zijn laatst om acht uur beginnen.’

‘O, dan ben ik allang terug.’ Hij streekte met zijn duimen de nog altijd prachtige huid van haar hand. Toen liet hij haar los en ging naar binnen.

Zijn zoon was op zijn kamer, zoals meestal. David was ziekelijk en leed nu al twee jaar aan onverklaarbare migraineaanvallen, waardoor hij vaak dagenlang was uitgeschakeld en een teruggetrokken kind was geworden. Henry wist dat de jongen hem nodig had en hij had het vakantiehuisje ook gekocht om meer tijd met hem samen te hebben.

De kamer was verduisterd, het leek wel een hol. David lag op zijn bed en staaarde naar het plafond. Als hij hoofdpijn had, kon hij niet eens lezen of tv-kijken en uitgerekend vandaag, op zijn achtste verjaardag, had hij weer een aanval.

Henry ging op de rand van het bed zitten en probeerde een gesprekje aan te knopen, maar zijn zoon gaf alleen eenlettergrepige antwoorden en hij begon zich opgelaten te voelen.

‘Je verheugt je toch wel op je feestje vanavond?’ vroeg hij ten slotte. ‘Er zou namelijk weleens een verrassing voor je kunnen zijn.’

‘Wat voor verrassing?’ David ging rechtop zitten. ‘Een fiets?’

‘Wacht maar af.’ Henry glimlachte. ‘Maar ik weet zeker dat je er blij mee zult zijn.’

Het was een duur cadeau geweest, maar David had het deze zomer erg zwaar gehad en Henry had het gevoel dat zijn zoon wel iets groots verdiende.

Bij de gedachte aan zijn cadeau leek de jongen werkelijk op te fleuren. Zijn ogen begonnen te stralen en hij

wilde net iets gaan vertellen toen Henry's telefoon ging. Henry aarzelde, aaide zijn zoon toen over zijn bol en liep de gang op om zijn telefoon op te nemen; vanavond op het feestje zou hij het wel goedmaken.

Met zijn medewerker sprak hij nog een paar laatste details over de Zurbriggen-deal door. Een kort, geconcentreerd gesprek waarna hij zich zo jong en overmoedig voelde als hij zich lang niet had gevoeld. Het was pas midden op de dag, buiten was het dertig graden. Hij schonk zich nog een drankje in en trok zijn bergschoenen aan.

Terwijl hij in de tuin naar het prille appelboompje keek dat hij na de aankoop van het huisje had geplant, hoorde hij voetstappen achter zich. Mia had zich aangekleed en wilde mee, maar zonder erbij na te denken, zei hij: 'Ander keertje. Ik moet nog een paar telefoontjes plegen.'

Zijn dochter keek hem teleurgesteld aan. 'Mag ik dan mee tot het eind van de straat?'

Hij lachte. 'Natuurlijk!'

Die vijfhonderd meter liepen ze samen. Er stond een ligusterhaag om de tuin van de burens en de lucht was verzadigd van de zware, zomerse geur van bloeiende rozen. Mia babbelde honderduit over haar vriendinnen, bestookte hem met vragen en wilde weten wat David voor zijn verjaardag kreeg, maar ook nu zei hij alleen: 'Dat is een verrassing.'

Plotseling geblaf. Henry schrok en keek om zich heen. Al van kinds af aan was hij bang voor honden, maar er was er nergens een te zien. Mia leek niets te hebben gehoord en had het nog steeds over het verjaarsfeestje; ze vertelde dat ze een tekening voor haar broer had gemaakt.

Aan het eind van de straat was hij bijna verdrietig dat ze al afscheid moesten nemen. Maar hij moest nog iets regelen en de vrolijkheid van zijn dochttertje zou op een langere wandeling ook vermoeiend kunnen worden.

Mia had hem trouwens allang vergeven. Ze rende terug naar huis, draaide zich na een meter of honderd om en zwaaide naar hem.

Hij was verrast dat het klimmen hem zo licht viel. Jaren geleden had hij bij het skiën zijn meniscus gescheurd en sindsdien had hij af en toe een steek in zijn knie, vooral bij het afdalen, maar niet alleen dan. Tot nu toe had hij nergens last van. Er waren veel wandelaars onderweg en Henry groette vriendelijk, maar genoot vooral van de ogenblikken dat hij alleen was. Zijn voetstappen veerden op de knisperende bosgrond en net als vroeger als jongen probeerde hij de drukke geluidjes van de vogels in de bomen thuis te brengen. Hij was nog een beetje licht in het hoofd van zijn twee drankjes, maar in deze hitte zweette hij de alcohol er snel uit.

Toen hij na een uur door het bos heen was, kwam hij

op het lange, kronkelende pad naar de top. Dat was steiler dan hij zich herinnerde, maar hij sportte veel en was er trots op dat hij nauwelijks buiten adem raakte. Onderweg belde hij een paar keer, maar met de deal liep alles soepel en bovendien was zijn telefoon bijna leeg. De zon brandde in zijn nek; goed dat hij dat jasje toch maar niet had meegenomen.

Bijna in een roes kwam hij langs een bergwei, waar hij ineens een sterke rottingslucht waarnam.

Hij keek om zich heen, maar kon niet vaststellen waar de stank vandaan kwam en een paar seconden later was de lucht weer net zo zuiver als eerst.

In de vroege middag rustte hij even uit in de grote herberg vlak onder de top; hij had geluk en vond het laatste vrije plekje op het terras. Iets verderop zat een Zuid-Europees aandoend bruiloftsgezelschap en er steeg voortdurend gelach op. Hij vroeg zich af wie op het idee was gekomen helemaal hierboven te trouwen en bestelde een biertje. Toen kwam het gehoopte telefoontje van kantoor. Zijn collega schetterde hem het goede nieuws bijna in zijn oor: de overeenkomst voor de fusie was zojuist ondertekend.

Hij balde zijn vuist. Hier hadden ze meer dan een jaar naartoe gewerkt, dit was het hoogtepunt in zijn carrière. Hij overwoog zijn vrouw te bellen, maar besloot het pas die avond te vertellen. Zijn meeste triomfen vierde hij hoe dan ook alleen.

De zon brak achter de ronde bergtop door de steeds dichtter wordende bewolking. Henry keek ernaar en dacht aan het verjaarscadeau voor zijn zoon. Aan de sprongen van zijn dochter in het zwembad. Aan het liefdevolle karakter van zijn vrouw en aan de Zurbrigen-deal, die zijn aanzien en zijn vermogen bepaald geen kwaad zou doen. Hij werd overspoeld door een groot geluksgevoel. Dit waren zijn gouden jaren, als vader, als echtgenoot en als zakenman, en hij genoot van de vrijheid om heen en weer te wandelen tussen die verschillende werelden, want die beschouwde hij als zijn grootste verworvenheid.

Hij wenkte de jonge, knappe serveerster. Ze glimlachte naar hem en hij lachte even flirterig terug. Vroeger had hij weleens een affaire gehad, meestal om de eentonigheid van zijn zakenreizen wat te verlichten, maar de laatste jaren permitteerde hij zich nog maar zelden zo'n escapade.

Bij het afrekenen keek hij op zijn telefoon: als hij nu terugging, was hij nog op tijd voor het feestje van zijn zoon. Maar dan had hij de top niet gehaald en hij vond niets gruwelijker dan niet afmaken waaraan hij was begonnen. Hij zou gewoon snel lopen, dan haalde hij het allebei als het meezat.

Hij liep vlot door, maar de laatste etappe was langer dan hij had gedacht. Onderweg kwam hij niemand tegen en op de top was hij alleen. Het was inmiddels helemaal bewolkt en het uitzicht was nauwelijks beter

dan vanaf het terras van de herberg. Een tikje ont-nuch-terd ging hij terug.

Bij het afdalen voelde hij de gevreesde steken in zijn knie, maar hij mocht van zichzelf niet vertragen. Toen hij weer bij de herberg kwam, had hij al een flinke achterstand opgelopen. Het terras was inmiddels leeg en ook de serveerster was er niet meer. Was hij zolang weggebleven, in zijn kinderlijke vertrouwen dat de tijd op de mooiste momenten stilstond? Of was iedereen voor het naderende onweer gevlucht? Hij wilde net de weg naar het dal inslaan toen iemand hem riep.

Voor de ingang stond, ietwat verloren, een oude studiegenoot wiens achternaam Henry niet te binnen wilde schieten. Met tegenzin ging hij naar hem toe en ze wisselden wat beleefdheden uit. Zijn oude kennis was dik geworden en hij had een doorgezweet polo-shirt aan. Hij feliciteerde hem met zijn zakelijke successen. Toen trok hij een somber gezicht. 'Wat erg, van je zoon.'

Henry voelde zich betrappt. Hoe wist zijn studiegenoot van Davids migraine? Voorzichtig informeerde hij hoe hij daarbij kwam.

'Dat zei Stella een paar weken geleden, een oude vriendin. Ze werkt bij jou op kantoor. Tragisch... zo jong.'

Henry stond even met zijn mond vol tanden. Er werkte helemaal geen Stella op zijn kantoor, dus het sloeg nergens op. Geïrriteerd nam hij afscheid en hij

liep naar het dal. Toen hij weer alleen was, moest hij even lachen. Hij zou zijn vrouw straks over die ontmoeting vertellen. Hij probeerde naar huis te bellen, maar het nummer was steeds in gesprek. Teleurgesteld stak hij zijn telefoon weer in zijn zak.

Er woei een koel briesje langs de helling. Henry wreef zijn armen warm. Nu de zon weg was, werd het op deze hoogte nogal fris, moest hij toegeven; misschien had hij dat jasje toch moeten meenemen. De steken in zijn knie hielden ook niet op en hij merkte dat de pijn en het gesprek met de studiegenoot zijn stemming behoorlijk hadden verpest.

Een blik op zijn telefoon bevestigde zijn angstige vermoeden: hij zou niet om acht uur terug zijn voor het feestje. Hij besloot het slingerende pad te verlaten en een stuk af te snijden over de bergwei. Hij had al een hele tijd geen andere wandelaars meer gezien, wat hij vreemd vond, en op de nieuwe route leek hij helemaal de enige te zijn. Toen zag hij *hem*.

Vlak voor hem, midden in de wei, stond een grote herdershond met een donkere vacht die er vuil en vervilt uitzag.

Henry deinsde terug. De hond bleef staan waar hij stond en hield hem nauwlettend in de gaten. Hij ergerde zich aan zijn eigen angst, belachelijk... Maar hij was als kind eens door de hond van de burens gebeten en zelfs puppy's van vrienden begonnen altijd meteen te

blaffen als ze hem zagen. Er leek iets met hem te zijn wat die dieren op de zenuwen werkte.

Hij durfde alleen nog in krabbengang te lopen. Net toen hij dacht dat hij veilig was, hoorde hij achter zich ineens agressief geblaf. Hij keek om en zag uit zijn ooghoek dat de herdershond op hem afstormde. Panisch zette hij het op een lopen, maar in de hele wei was nergens een boom om in te klimmen. Hij struikelde en smakte tegen de grond.

Hij voelde een vlijmende pijn in zijn enkel. Hij dacht dat de herdershond in zijn nek stond te hijgen en zag de ontblote tanden al voor zich. Wild keek hij om zich heen, maar de hond leek in een andere richting te zijn weggelopen, want hij zag hem nergens meer. Hij ontwaarde alleen een grote, donkere boomstronk midden op de weide.

Waarschijnlijk was hij in zijn vlucht de weg kwijtgeraakt. Anders kon hij niet verklaren dat het bos nog steeds zo ver weg was toen de eerste druppels uit de lucht vielen en de drukkende atmosfeer zich in een stortbui ontladde. Eerst kon hij er alleen maar om glimlachen. Wat was hij toch een idioot, voortsjokkend over een onbekende weg, drijfnat, uren te laat en met pijn, en dat nota bene op de dag van de grote Zurbruggen-deal.

Met de regen kwam ook de kou. Eerst voelde hij die alleen op zijn huid, maar geleidelijk drong ze in zijn

botten en ook in zijn gemoed, en de steeds ergere pijn in zijn enkel dwong hem te blijven staan. Dit kon niet zomaar een verstuiking zijn, misschien had hij iets gebroken. Moeizaam strompelde hij door, maar het bos kwam maar niet dichterbij en hij durfde niet eens meer op zijn telefoon te kijken hoe laat het was. Was hij maar niet dat laatste stuk naar de top gegaan!

Weer probeerde hij zijn gezin te bereiken, maar nu kreeg hij de mededeling dat het nummer niet bestond, waarna het scherm zwart werd – de accu was leeg.

De wind loeide door het dal en in de verte spleet een enorme bliksemstraal de leigrijze horizon. Het leek wel een heel andere dag dan toen hij bij het zwembad naar de sprongen van zijn dochter had gekeken. Waarom had hij haar niet meegenomen? Waarom kneep hij er zo vaak juist op harmonieuze ogenblikken tussen-uit – bij zijn gezin, op avondjes met vrienden?

Hij had onderweg met Mia kunnen praten, meer over haar te weten kunnen komen. Eigenlijk kende hij haar nauwelijks. Zijn vrouw had hem onlangs verteld dat ze voor het eerst op een jongen verliefd was geworden, maar hij kon zich niet herinneren hoe die heette; iets Spaans. Luis? Jordi? Zijn geheugen was niet zijn sterkste punt.

Om die hond zou zijn dochter alleen maar hebben gelachen. Henry stelde zich voor hoe ze samen door de regen hadden kunnen wandelen, hij miste haar argelose, opgewekte aanwezigheid. Maar deze eenzame